

Hermoupolis Heritage: Η πολιτιστική κληρονομιά τής Σύρου καί τό Μουσείο Κλωστοϋφαντουργίας

Στήν καρδιά τῶν Κυκλάδων, στήν ὁμορφιά καί ἱστορική Σύρο, ἐξελίσσεται μιά προσπάθεια ἀναδείξεως τοῦ πολιτισμοῦ ὡς ἀνεπύχθη στό πέρασμα τοῦ χρόνου μέ τήν παράλληλη σύνδεση τοῦ παρελθόντος στά δευτέρου τοῦ 21ου αἰῶνος.

Ἡ ὁμάδα Hermoupolis Heritage ἀναφέρει ὡς ὄραμα νά ἀναχθεῖ ἡ Ἑρμούπολις καί ἡ Σύρος εὐρύτερα ὡς ἓνα πολιτιστικό κέντρο, μέ ἀνθρώπους πού συμμετέχουν ἐνεργά στήν διάδοση τῆς ἱστορίας τῶν κτηρίων τῶν ἀντικειμένων καί τῶν προσώπων τοῦ νησιοῦ. Μία προσπάθεια γιά τήν «δι-ἀσωση τοῦ παρελθόντος μέσα ἀπό τήν μάχη μέ τόν χρόνο», ὡς ἀναφέρουν χαρακτηριστικῶς. Ἡ τοῖ διατηρησις τῆς ἀύλης καί ὑλικῆς πολιτιστικῆς κληρονομιάς τοῦ

νησιοῦ, ἡ προστασία τοῦ περιβάλλοντος καθώς καί ἡ ἐνημέρωση τῶν ἀνθρώπων. Στίς δράσεις τους, αἰχμή τοῦ δόρατος εἶναι ἡ ἀποκατάσταση ἐνός ἐργοστασίου κλωστοϋφαντουργίας. Βάσει προφορικῶν μαρτυριῶν παλαιῶν ἐργαζομένων διεμορφώθη μία βιομηχανική ἐμπειρία κατά τήν ὅποια ὁ ἐπισκέπτης ζεῖ ὡς ἐργάτης τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, φορώντας τήν παραδοσιακή ποδιά καί λειτουργώντας τά μηχανήματα τοῦ ἐργοστασίου. Ὡς ἐμπειρία, μαθαίνει κανεῖς γιά τήν ζωή τῶν ἐργατῶν καί τήν ἱστορία τῆς κλωστοϋφαντουργίας τῶν νησιοῦ, ὡς σημειώνει τό Hermoupolis Heritage: «Κατά τήν διάρκεια τῆς ἐμπειρίας ἐνεργοποιούνται ὅλες οἱ αἰσθήσεις μέ ἤχους ἀπό τίς παλιές ραπτομηχανές, μέ μυρωδιές ἀπό βαμβάκι, μέ εἰκόνες ἀπό τά ἔπιπλα πού ἔχουν

μείνει παγωμένα στούς ἀργαλειούς ἀλλά καί μέ ζωντανές μαρτυρίες ἀπό τίς ὑφάντρες. Ὅλα τά παραπάνω συντελοῦν ἐτσι ὥστε κάθε ἐπισκέπτης νά βιώσει μιά μοναδική ἐμπειρία γεμάτη νοσταλγία καί ρομαντισμό, ἡ ὅποια καταλήγει σέ ἓνα μοναστηριακό τραπέζι γιά νά ἀπολαύσει ἓνα ἐργατικό κολατσιό μέ γεύσεις ἀπό παραδοσιακά τοπικά προϊόντα». Στά σχέδια τῆς ὁμάδος εἶναι σταδιακῶς ἡ ἀναπαλαίωση καί ἡ ἀξιοποίησις καί ἄλλων κτηρίων, καθώς ἡ Ἑρμούπολις διαθέτει ἓνα ἐξαίρετικό κτηριακό ἀπόθεμα. Πίσω ἀπό τήν πρωτοβουλία ὑπάρχει μιά μικρή ὁμάδα ἀνθρώπων, σημειώνει ὁ κ. Δημήτρης Σταυρακόπουλος, ὁ ὅποιος ξεκίνησε τήν προσπάθεια. Ὅπως μού ἐξηγεῖ, στό νησί ὑπῆρχαν κάποτε 68 ἐργοστάσια ποικίλων προϊόντων

ἐκ τῶν ὁποίων τά 24 ἦταν κλωστοϋφαντουργίες πού σταμάτησαν σταδιακῶς νά λειτουργοῦν. Ἡ ἀρχική ἰδέα ἐγεννήθη τό 2007 καί σταδιακῶς ὁ κ. Σταυρακόπουλος ἀρχισε νά συγκεντρώνει καί νά ἐπισκευάζει ἀντικείμενα ἀπό ραπτομηχανές ἕως ὀχήματα καί μιά παλιά βάρκα. Τό 2015 ξεκίνησε ἡ ἀποκατάστασις τοῦ κτηρίου καί τό 2019 ξεκίνησε ὁργανωμένα τό Hermoupolis Heritage μέ τήν ὀπτική νά ἀναδείξει ποικίλες δράσεις. Μέ τήν ἱστορική διαδρομή πού ἔκανε ὁ φοροφύλαξ μέ ἓνα παραδοσιακό τρεχαντήρι πού ἔχει ναυπηγηθεῖ στήν Σύρο καί τόν «δρόμο τῆς κλωστής», ἀναβιώνοντας τό σινάφι τῶν κλωστοϋφαντουργῶν. Ἱστορίες ἀπό τήν μεγάλη πολιτιστική διαδρομή τῆς Ἑρμούπολεως, μέσα στό πέρασμα τοῦ χρόνου. ▲▼

Ἡ Ἑλλάδα πού φεύγει, ἡ Ἑλλάδα πού ἔρχεται Κοινή συνισταμένη, ὁ Ἄνθρωπος

Πρόσωπα μέ διαφορετική πορεία καί βιώματα. Ἐγεννήθησαν σέ ἄλλες ἐποχές μέσα στόν ἑλληνικό ὀρίζοντα, ὅμως μέσα ἀπό τό βλέμμα τους ἴσως διασθάνεται κανεῖς τήν κοινή συνισταμένη. Τήν ἐβδομάδα πού πέρασε, ἔφυγε ἀπό τήν ζωή καί ἡ τρίτη ἀπό τίς περιφημες «γιαγιάδες τῆς Συκαμιάς». Ἦταν οἱ τρεῖς ἡλικιωμένες γυναῖκες τῶν ὁποίων ἡ φωτογραφία ἔκανε τόν γύρο τοῦ κόσμου, ὅταν μέ τόση θέρμη κρατοῦσαν ἓνα βρέφος πού γλύτωσε ἀπό τά κύματα.

Τήν ἐβδομάδα πού πέρασε, ἡ Ἀκαδημία Ἀθηνῶν τίμησε σέ εἰδική συνεδρίαση τρία νέα παιδιά, ἐπιβήτες τῆς τραγικῆς ἀμαξοστοιχίας στό Τέμπη, τά ὁποῖα μέ αἰσθημα ἄλτρουισμοῦ καί ἀλληλεγγύης πάλαιον γιά νά διασώσουν συνανθρώπους τους ἀπό τά φλεγόμενα βαγόνια.

Ἦταν τό 2015 ὅταν ἡ εἰκόνα τοῦ Λευτέρη Παρτσάλη εἶχε ἀποτυπώσει τόν αὐθορμητισμό καί τήν αὐτονομία ὑποδοχή στό βρέφος καί στήν μητέρα του, πρόσφυγες ἀπό τήν Συρία, πού μόλις εἶχαν πατήσι ἀβλαβεῖς στήν παραλία τῆς Συκαμιάς. Μέ λίγο γάλα καί μέ ἓνα τραγοῦδι προσπαθοῦσαν νά τό καθησυχάσουν. Μέ ρίξεις ἀπό τήν Μικρασία καί ἓνα πανάρχαιο ἐσωτερικό «γενετικό κώδικα» πού συν-

δέει τοὺς ἀνθρώπους μεταξύ τους. Ἡ πρώτη ἀπό τίς γιαγιάδες ἡ Μαρίτσα Μαυραπίδου ἔφυγε ἀπό τήν ζωή τό 2019 σέ ἡλικία 92 ἐτῶν, ἐν συνεχείᾳ ἀπεβίωσε ἡ Εὐστρατία Μαυραπίδου 96 ἐτῶν, τό 2020 καί τώρα ἡ Αἰμιλία (Μηλίτσα) Καμβύση, 92 ἐτῶν.

Οἱ τρεῖς νέοι πού ἐπέβαιναν στό μοιραῖο τραῖνο ἔχουν τήν δική τους προσωπική διαδρομή καί δνε-

ρα στό περιβάλλον τῆς τρίτης δεκαετίας τοῦ 21ου αἰῶνος. Ὁ Ἀνδρέας Ἀλικανιώτης, 20 ἐτῶν, ὁ Ἄγγελος Τσιαμούρας, 18 ἐτῶν καί ὁ Μιχάλης Κλάνης, 20 ἐτῶν, ἄν καί ἐτραυματίστησαν κατά τήν σύγκρουση, ἔσπευσαν νά βοηθήσουν ἄλλους ἐπιβάτες πού κινδύνευαν ἡ εἶχαν τραυματισθεῖ σοβαρά. Αὐθόρμητα, ἀκολουθώντας τόν δικό τους πανάρχαιο «γενετικό κώδικα» πού ὑπαγορεύει τήν ὑποστήριξη στόν συνάνθρωπο. «Δέν κάναμε κάτι σπουδαῖο» ἔλεγαν οἱ γιαγιάδες, «δέν εἴμαστε ἥρωες» λένε τά τρία νέα παιδιά. Πίσω ἀπό τό βλέμμα ὅλων καταγράφεται μιά κοινή συνισταμένη στό σύστημα ἀξιών: ὁ Ἄνθρωπος. Εὐτυχῶς ἀντέχει στόν χρόνο καί τήν ἀλλαγὴ τῶν γενεῶν. Ὡς συνέχεια, ἴσως, στό «μέτρο πάντων ὁ ἄνθρωπος» τοῦ Πρωταγόρα.

Τό μέτρο τῆς ἀλήθειας, μέ τήν ἐννοία τῆς σχετικότητας, καί τήν ὑποκειμενική ἀποψη στήν προσέγγιση τῆς πραγματικότητος. ▲▼

Μιά «φωνή τῆς Ἑλλάδας» στά γήπεδα

Μέ διεθνή καί ἐγχώρια ἀναγνώριση ὁ Μίμης Παπαϊωάννου ὑπῆρξε μιά μορφή ἡ ὅποια ξεπερνᾷ τά στενά ὄρια τῶν ἀγωνιστικῶν χώρων. Ἡ πορεία του μέ ἀόρατους ἰστούς συνδέει ἰδέες, ἀνθρώπους καί τόπους στό πέρασμα τοῦ χρόνου. Ἐξ ὅσων καί ἡ μεγάλη συγκίνηση, ὡς καί ἡ ἀναγνώρισις ἀπό φίλους καί «ἀντιπάλους».

Ἦταν ἡ ταῦτις μέ μιά ὀλόκληρη ἐποχή. Μέ δική του ἀφετηρία τήν Νέα Νικομηθεῖα Ἡμαθίας νά ὀνειρεύεται τήν μεγάλη κατηγορία ἀνάμεσα στήν δούλεσι ἀτά χωράφια καί τό τόπι στό σκοκάκια τοῦ χωριοῦ. Ὅπως χιλιάδες νέοι τῆς ἐλληνικῆς ἐπαρχίας τίς δεκαετίες '50 καί '60. Παιδιά ἀπό τίς τοπικές ὁμάδες ξεχασμένων οἰκισμῶν στό βουνά τῆς Ἀρκαδίας, στόν κάμπο τῆς Λαρίσης ἡ τήν Ἄρτα. Παιδιά πού κλωτοῦσαν ξεφτι-

σμένες μάλλες στά χωμάτινα γήπεδα, σέ ἀτυπα τουρνουά, καί ἄφηναν τό μυαλό τους νά ταξιδεύει. Τότε ἀκόμη τό ὄνειρο ἦταν φικτικό. Ἐνσάρκωσις τῆς ἐποχῆς ὅπου ἡ Κυριακάτικη μάχη στό «Ξερό», αὐτοσχέδιο γήπεδο τοῦ χωριοῦ, ἦταν μιά πραγματική ἐορτή. Τό ὄνειρο τοῦ Μίμη Παπαϊωάννου ἐγινε πραγματικότης, καί μέ τό πέρασμα τοῦ χρόνου, ἀνεδείχθη μιά ἀκόμη πτυχή. Ἡ ταῦτις μέ ἓνα σύμβολο, ὡς ὁ δικεφάλος. Ἦταν ἀκόμη τά χρόνια πού οἱ ποδοσφαιριστές ἦταν ἄμεσα συναισθηματικά συνδεδεμένοι μέ τήν ὁμάδα τους, πράσινη, κόκκινη, κίτρινη, μαυρόασπρη ἡ μπλε. Ταυτισμένοι μέ τήν ἱστορία καί τόν τόπο, τήν γειτονιά, ἔδισαν «φωνή» στήν φανέλλα. Σημῖα τῆς ΑΕΚ, ἀλλά καί μίας διαφορετικῆς ἐποχῆς, ὁ Μίμης Παπαϊωάννου, ὁ ὅποιος δέν ἀπεβλήθη ποτέ! ▲▼

Ἐντονη ντονη ἀνησυχία γιά ἰδιωτικοποίηση τοῦ νεροῦ Τό Κέντρο UNESCO γιά τήν Διαχείριση Ὑδάτων τοῦ ΑΠΘ

Ἡ χηρὸ «καμπανάκι» γιά κίνδυνο ἰδιωτικοποίησις τοῦ νεροῦ, ἀπό τό Κέντρο UNESCO γιά τήν «Ὀλοκληρωμένη καί Διεπιστημονική Διαχείριση Ὑδατικῶν Πόρων», τό ὁποῖο ἔχει ἰδρυθεῖ στό ΑΠΘ.

Παρέμβασις ἐτεροχρονισμένη, ὡς σημειώνεται σέ σχετική ἀνακοίνωση, καθώς «δέν ὑπῆρξε οὔτε ἐπαρκῆς χρονική περίοδος, ἀλλά οὔτε καί κατάλληλη διαδικασία διαβούλευσις πού θά ἐπέτρεπε κάτι τέτοιο νά γίνει στόν σωστό χρόνο καί μέ τόν ἐπιστημονικά ὀρθό τρόπο», σημειώνει τό ΚΕΟΔΔΥΠ τοῦ ὁποῖου ὁ σκοπός εἶναι ἀκριβῶς ὁ συμβουλευτικῆς ὑπηρεσίας, μεταφορὰ τεχνολο-

γνοσίας σέ νέες μεθόδους διαχείρισεως τῶν ὑδατικῶν πόρων καί ἡ εὐαισθητοποίησις τῶν ἀρμοδίων φορέων.

Ἐξ ὀρισμοῦ, ἀρμοῖοι πού εἴμιναν ἐκτός διαβουλεύσεως ὑπογραμμίζονται ὅτι ἡ ὑπαγωγή στήν Ρυθμιστική Ἀρχὴ δέν ἔχει αἰτιολογηθεῖ ἐπαρκῶς, καθώς τό πόσιμο νερό ἀποτελεῖ φυσικό πόρο ὡς θεμελιώδες ἀνθρώπινο δικαίωμα.

Διερωτῶνται «πῶς ἡ νέα ρυθμιστική ἀρχὴ θά διαχειριστεῖ ἓναν τέτοιο πόρο στό μέλλον χωρίς νά προκύψει ὁ κίνδυνος νά ἀλλοιωθεῖ τά παραπάνω χαρακτηριστικά του» καί ὑπογραμμίζονται ὅτι «τό νομοσχέδιο, ἡ συντα-

ματικότητα τοῦ ὁποῖου κρίνεται ὡς ἀμφίβολη, ἀπό τοὺς εἰδικούς, φαίνεται νά προκαλεῖ περισσότερα προβλήματα ἀπό ὅσα ἐπιχειρεῖ νά ἐπιλύσει.» Ἐκφράζονται ἐπίσης φόβοι γιά συγχωνεύσεις τῶν Δ.Ε.Υ.Α. καί κατ' ἐπέκτασιν σέ ἐμμεση/σταδιακή ἰδιωτικοποίησίν τους, σέ ἀντίθεση μέ πρόσφατες ἀποφάσεις τοῦ ΣτΕ.

«Ἐνα κρίσιμο ζήτημα πού δέν ἔχει ἀπαντηθεῖ ἀπό τό νομοσχέδιο εἶναι τό κριτήριο ἡ τά κριτήρια γύρω ἀπό τά ὁποῖα θά ἀναπτυχθεῖ ἡ διαδικασία διαμόρφωσης καί ἐλέγχου τῆς τιμῆς τοῦ νεροῦ, καθώς στήν τιμολόγησι τοῦ πόσιμου νεροῦ μποροῦν νά ληφθοῦν ὑπ' ὄψη ἀρκετὰ

ἀντικρουόμενα κριτήρια. Ἐτσι λοιπόν, ἓνα κριτήριο πού μπορεῖ νά ὀδηγήσει σέ χαμηλότερες τιμές νεροῦ εἶναι ἡ κοινωνική διάσταση τοῦ νεροῦ (ὅπως τονίζεται στήν πρόσφατη Εὐρωπαϊκὴ Ὀδηγία γιά τό πόσιμο νερό), μέ τήν διασφάλισις τῆς πρόσβασις σέ ἀσφαλές πόσιμο νερό γιά ὅλους, καί μέ ἐμφαση στίς εὐάλωτες καί περιοριοποιημένες ὁμάδες.

Ἀπὸ τήν ἄλλη, σημαντικό κριτήριο πού μπορεῖ νά ὀδηγήσει σέ ὑψηλότερες τιμές νεροῦ, σύμφωνα μέ τήν Ὀδηγία πλάσιον γιά τά νερά, ἀποτελεῖ ἡ τιμολόγησι τοῦ βάσει τοῦ πλήρους κόστους.» ▲▼